

MINNISBLAÐ

20.06.2024

2023-11-2/0.11.1

Viðtakandi: Atvinnuveganefnd
Sendandi: Forstjóri Landsnets hf.

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á raforkulögum (raforkuöryggi o.fl.) -

Minnisblað þetta er tekið saman að beiðni framsögumanns atvinnuveganefndar á 348. máli vegna þeirrar breytingartillögu meirihluta atvinnuveganefndar við 1. tölul. 4. mgr. 9. gr. raforkulaga að taka upp hugtakið markaðsaðili í stað hugtaksins vinnslufyrirtæki (breyting 2a á þskj. 1718).

9. gr. raforkulaga fjallar um skyldur flutningsfyrirtækisins, en í 4. mgr. greinarinnar er sérstaklega kveðið á um kerfisstjórnunarskyldur. Meginhlutverk kerfisstjóra er að stilla saman raforkuvinnslu og raforkunotkun, en eins og fram kemur í greinargerð upphaflegs frumvarps til raforkulaga verða alltaf einhver frávik milli umsaminnar notkunar og raunnotkunar. Það er í verkahring kerfisstjóra að bregðast við slíkum frávikum en orðalag nógildandi 4. mgr. 9. gr. felur í sér að slík viðbrögð geta eingöngu byggt á samningum við vinnslufyrirtæki þrátt fyrir að eðli málsins samkvæmt sé allt eins unnt að semja við raforkunotendur um að draga tímabundið úr álagi. Þá hafa tækniframfarir haft í för með sér nýja möguleika á að kaupa þjónustu vegna kerfisstjórnunar. Það að nógildandi 4. mgr. 9. gr. raforkulaga bindi samninga vegna þessarar kerfisþjónustu við vinnslufyrirtæki er að mati Landsnets of þröngt og kann að aftra flutningsfyrirtækinu frá því að ná sem hagstæðustum samningum um kaup á þjónustu vegna kerfisstjórnunar. Þá er nógildandi lagaákvæði í mótsögn við sjónarmið um orkunýtni og flutningsfyrirtæki annarra landa búa ekki við slíkar takmarkanir.

Umrædd breyting hefur ekkert með heilðsöluviðskipti raforku að gera, þ.e. kaup og sölu raforku á milli aðila sem hafa leyfi til að stunda slík viðskipti. Breytingarnar snúa að skyldum flutningsfyrirtækisins og hlutverki til tryggja raforkuöryggi með því að viðhalda jafnvægi milli framboðs og eftirspurnar raforku öllum stundum. Með því að heimila fleiri markaðsaðilum (þar með talið stórnotendum) að bjóða þjónustu vegna kerfisstjórnunar og þátttöku á jöfnunarorkumarkaði Landsnets, þá er verið að draga úr líkum á neyðarástandi (orkuskorti) ásamt því að heimila Landsneti að ná sem hagstæðustum samningum um kaup á þjónustu vegna kerfisstjórnunar. Kerfisstjórn (og þar með talinn jöfnunarorkumarkaður Landsnets) er öryggisstýring flutningskerfisins í rauntíma en felur ekki í sér raforkuviðskipti á heilðsölumarkaði milli markaðsaðila og hefur þar af leiðandi ekki áhrif á raforkuverð á heilðsölumarkaði.